http://wp.me/pFrEi-Dn

İNSAN GERÇEKTEN DE ,"KUL" OLAMADI!

İnsan, doğumundan ölümüne kadar, hep mutlu olma, hayalindeki isteklerine hep kavuşma arzusu içerisindedir. Bu istek, insanın hayatının amacı ve anlamıdır. Bu yüzden o, daima kendine bu zevki yaşatacak şeyleri arar durur.

Zamanımızda teknolojinin ve bilimin hızla ilerlemesiyle birlikte insanların mutluluğunun da artacağı düşünülmüştür. Oysaki teknolojinin ilerlemesi insanın mutlu olmasına vesile olamamış, aksine sıkıntının, stresin artmasına neden olmuştur. Bu ortam içerisinde insan kendisini mutlu edecek her yöntemi kullanmaya çalışmıştır. Bu nedenle kişileri mutluluğa götürecek çeşitli formüller üretilmeye çalışılmış ve bu formüllerle ilgili yöntemler ve kitaplar tüm dünya üzerinde rağbet görmüştür.[1]

İnsanın kavuşacağı son yetenek de bile, onun bazı şeyleri aşmaya gücünün yetemeyeceğini anlaması noktasına varıldığında, **değişim korkusu** içinde yeise düşmüş oluşu, her kavuşulan yeni şeyin, asıl kavuşulmak istenilen olmadığını fark etmesiyle, yeni bir derde düşmesidir. Ölümün bile kendisine acı veren durumundan kurtulmaya çalışırken, sonuçta ölüme varan noktaya ulaşmada aslında farkında bile olmadan gayret göstermesi, insanın kaçınılmaz kaderiyle acılarından kurtulamamıştır.

İnsan ruhunun ilk isteği ve son isteği Allah Teâlâ'ya kavuşmaktır. Çünkü ruhun sonsuzluk halleri vardır. Kavuştuğu şeyler onu tatmin etmediğinden Allah Teâlâ'yı bulmak sevdası ancak huzur bulacağını bilir. Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellemin buyurduğu;

"Allah Teâlâ Âdemi onun suretinde yarattı" [2] sözü buna işaret etmektedir.

Görüldüğü üzere bu durum karşısında, mistik hayatın temsilcileri de, bu arayışın içinde olmaktan bir şekilde kendilerini kurtaramamış, hedeflerini en yüksek noktaya çıkarmışlardır. Bu ise onların, Allah olmakla eş değer bir tutum içerisine girmek gibi bir durumu da yanında getirmiştir. Çünkü onlar Allah Teâlâ'yı bulmaktaki sonsuz isteğin girdabında cezp edilmiş dururken, başarmak için kutsal intiharlarını da zikredip **"ölmeden önce ölün"** diyerek çıkmaz sokaklarda dolaşmaktan zevk ve şevk duymuşlardır.

Kur'ân-ı Kerim'de bu konuyu Allah Teâlâ haber verirken buyurdu ki;

"Onlar, iman etmiş ve kalpleri Allah zikriyle yatışmış olanlardır. Evet, iyi bilin ki, kalpler Allah'ın zikri ile yatışır." (Râd, 28)

Hakikatte [başkasıyla değil, ancak Allah'ın zikri ile veya Allah'ı anmak ve hatırlamakla kalpler mutmain olur. Gönüller huzura erer, içsel acılar, sancılar şifa bulur, sükûna kavuşur, yatışır. Çünkü her şeyin başlangıcı ve sonu Allah Teâlâ'ya bağlıdır. Bütünüyle sebepler zinciri Allah Teâlâ'dan başlar ve yine dönüp dolaşır O'nda son bulur. Mümkün ve muhtemel olan her şeyin akışı Allah Teâlâ'da kesilir. Allah Teâlâ, daha üstü ve daha ötesi olmayan, sınırdan ve miktardan münezzeh olan yüceler yücesi biri olduğundan, gerek dış dünyadaki varlıklarda, gerek vicdanda O'ndan ilerisi yoktur ki, fazla bir kalb hareketine imkân ve ihtimal bulunsun. Allah deyince, düşünceler hareket hedefinin son noktasına erişmiş, mantıklar durmuş, bütün duygular, bütün korkular ve ümitler son durağına dayanmış bulunur. Gönüller O'nun dışında hangi dünya nimetine meylederse etsin, hangi isteğe ulaşırsa ulaşsın,

---

[1] Bkz:**ACABOĞA Asiye** ı Din-Mutluluk İlişkisi [Kitap]. - Kahramanmaraş : Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim dalı Yüksek Lisans Tezi-204569, Ocak–2007. s. IV

[2] (İbn Kuteybe hadisin, varsayılan ilk formu ile ilgili bu ameliyeyi kelâmcılara izafe etmektedir (Tevîlü muhtelifi'l-hadîs, Kahire 1908/1326, 277). Krş. Kastallânî, Buhârî Şerhi, İsti'zân, 79/1; Nevevî, Müslim Şerhi, Birr, 45/115.)

onların hepsinin daha iyisi ve daha üstünü, daha ötesi bulunduğundan, hiçbirinde karar kılamaz. Hiçbiri ruhun özlemini gideremez, heyecanını doyum noktasına ulaştıramaz. Haz ve lezzette daha yükseğine ulaşmak ister. Fakat kalp ilâhî marifetten, Allah Teâlâ'yı zikirden zevk almaya başlayınca, bütün maksatların ve bütün işlerin Allah Teâlâ'ya yönelmiş olduğunu anlar ve artık O'ndan yüksek bir makam ve merciye, O'nun dışında bir maksuda geçmek mümkün olmaz. Bundan dolayıdır ki, marifetullah'a yükselemeyen ve Allah Teâlâ'yı zikretmeyen kâfir ve gafil kalpler, hiçbir zaman ıstıraptan kurtulamaz, kalp huzuru, gönül huzuru veya "cemiyyet-i dil" denilen mutluluğu tadamaz. Huzur bulamaz, çırpınır da çırpınır durur. Üstelik bu çırpınış bir aşk neşvesinin uyandırdığı vuslat heyecanı da değildir, geçici sebeplerin, boş emellerin sarsılıp yıkılışından kaynaklanan bir hicran acısıdır ki, **"Allah"** demedikçe sürekli olarak devam eder gider.] (Elmalılı, Râd, 28)

Ancak bu âyetin işaretinden zikrin artışını algılayıp Allah Teâlâ'yı çokça zikre çalışan bazı kişiler, bir yerden sonra, **bulamama, anlayamama ve olamama** gerçeğiyle karşılaşınca bocalamaya başlamaları yüzünden, üzüntülerini kat kat artırmaktan da öteye gidememiştirler.

İnsana ne olmuştu ki, Allah Teâlâ'yı zikretmekte onu tatmin edemiyor ve bıkıyordu. Aslında insan, mutluluğa azıcık bir şeyle bile kavuşabilirdi. Fakat sevdiği şeyler, sonradan onu sıkmaya başladı. Yani Allah Teâlâ'da insanı sıkmaya başladı. Çünkü J. Paul Sartre'nin dediği *gibi, **"İnsan Tanrı olmayı özleyen varlıktır"*** [3]***.*** Girdaba düşmüş insan için bu , "**O Olmak veya olamamak "**tı.

O Olmak, insana mümkün değildir. Çünkü sonradan yaratıldı.

Olamamak ise, insanın yaratılışına ters geliyordu. Çünkü insan hep olmak zorunda olduğu hissini içinden atamıyordu.

Öyleyse sonuç ne olmalı idi;

Anlaşıldığı üzere, sonsuz hırs ve istek karşısında ezilen insan için tek tatmin yolu, Allah Teâlâ'nın elinde olduğu görülmektedir. Fakat insan, hangi noktadayken bunu fark edip kendine dur diyebilecektir. Bu durumu bilmek ise, insanın yaratılışı ile mümkün değildir. Bu konuda diyebiliriz ki; İnsanın yüce kudret sahibinin, insan benliğindeki, kendisi için sonsuzluk algısını kendi zatına doğru cezb ederek, ona yardım etmesidir, diyebiliriz. Bunun misali şudur;

Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellemin miraç mucizesi ile ikrama kavuşmasıdır. (Miraç olayı; Hicret'ten bir yıl ya da 16 ay önce (milâdî 621 yılı başlarında) recep ayının 27. gecesi) Eğer miraç olmasaydı, Efendimiz Allah Teâlâ'ya karşı kazandığı ve bulduğu hakikatleri (İbrahim aleyhisselâmın ölülerin diriltilmesi hadisesindeki itmi'nana kavuşması gibi) anlayıp sukûna eremeyecekti. Çünkü Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem, nübüvveti ile başlayan ruh âlemindeki hızlı olan seyrini anlamakta biraz zorluk çekiyordu. Bunun yanında üç yıl süren müşriklerin boykotu, kıymetli amcası Hz. Ebu Tâlip ve seçkin hanımı Hz. Hatice (radiyallâhü anhüma) Hakk'a yürümeleri, Taiflilerin acımasızlığı ile bir şeylerin Hak olan İslâm davasındaki yavaş seyri benliğini sıkıntıya düşürmekte olunca, **ne, neden, niçin** benzeri soruların cevabı karşısında beşerî kuvvetinde tatmin olma ihtiyacı meydana geldi. İşte Miraçta gösterilen hakikatler ve **"kul"** olma müjdesiyle bu durum sakinleşip normal halini almış ve dünyaya geri dönerken bir başka dönmüştü. Sonraki hayatında yaşanan bütün hadiselerde Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem olunması gereken makamı bulmuş ve temkin üzere hareket etmiş, Allah Teâlâ'yı nasıl bilmek ve kulluğun gereklerini hakikatiyle kavramıştı.

Bu sözlerden anlaşılan o dur ki**, "Kul olma"** makamına kavuşmak, ancak Allah Teâlâ'nın insana ihsan edeceği bir makamdır. Bu makamın hakikati çalışılarak ve

---

[3] **MURDOCH İris ve Hilâv trc: Selâhattin** Sartre'in Yazarlığı Ve Felsefesi, [Kitap]. - İstanbul : [s.n.], 1983,, s. 75

gayret edilerek kazanılamamaktadır. Bu makama tasavvuf literatüründeki yedinci makam ve **"yaklaşmayın"** olarak bahsedilen **"Ehâdiyyet'ül Cem"** makamıdır da diyebiliriz. İnsân-ı kâmiller bu makamdan çokça bahsederler. Fakat bunu bilmeleri ile onların da buna sahip oldukları manasına gelmediği bilinmelidir. Çünkü hakiki kul makamında karar kılabilen yalnız ve yalnızca Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem olmuştur.

Sonuç olarak; insan olarak bize düşen, karşılık beklemeden, Allah Teâlâ'yı zikir yani kulluk ederek mutlu olmaya çaba göstermemiz gerektiğidir. Çünkü bedeni zevkler, hiçbir şekilde insanı mutlu etmeye yetmeyecektir. Kendimize münasip ruhânî zevkler ise, geçici bir dönem bize mutluk vermekte olduğundan, gayretimizi beklentisiz bir şekilde devam ettirip, yaşamımız boyunca Allah Teâlâ'ya kendimizi sevdirmeye çalışmamız, daha kolay bir yol olan şeriat dairesi üzerinde az bir sebatla ibadet ve taat üzere olmamız gerektiği gerçeğine kavuşmamız lazımdır.

Allah Teâlâ insanları yalnızca şeriattan sorumlu tutmuştur. Şeriatı olmayanın hakikati yoktur. Örnek verecek olursak, namaz kılmayanın bu dünyada Allah'ı, ahirette ise varlığı yoktur. Kulluk yapmamakla bir insanın kavuştuğu makam, **onun ancak Allah olmasıdır.** Allah Teâlâ ise kendisinden başka ilahlar olmadığını bize bildirdiğine ve bunu bizim de kesin olarak bildiğimize göre, sonuçta cehennemine atacakları ilahlardan olmamak için, **"kul olma"** örneğini taklit etmekten başka çaremiz ve gidecek yerimiz yoktur. O da **"Futuhât-ı Medeniyye Sahibi Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem"** dir.

Bir kul olarak, sorumlu olduğumuz şeyleri terk edip kendimizi perişan etmekten kaçınıp, Allah Teâlâ'yı sevmek ve ona kendimizi sevdirmenin yollarını bulmayı, onun verdiği şeylere razı olup boyun bükmekten başka çaremiz olmadığını anlamamız ve hiç unutmamamız gerekmektedir.

İbadet çokluğuna yok itibar hiç
Kulundan Hâliki hoşlanmayınca [4]

İhramcızâde İsmail Hakkı

[4] Kuddûsi kaddese'llâhü sırrahu'l azîz